

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองแบบเดียวที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองบ้านเมือง เป็นการปกครองที่ดีที่สุดในแต่ละประเทศในโลกยอมรับ (สุจิต บุญบงการ, 2531) เป็นการปกครองที่เคารพส่งเสริมหลักเสมอภาคและเสรีภาพในการที่ประชาชนจะเลือกเป้าหมายชีวิตของตนเอง การมีเสรีภาพดังกล่าวนี้ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของคนส่วนมาก ไม่เป็นการละเมิดสิทธิและทำลายเสรีภาพอันชอบธรรมของบุคคลอื่น แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นบุคคลกลุ่มน้อยก็ตาม (สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2523)

การเมืองการปกครองของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่พุทธศักราช 2475 ถึงแม้ว่าจะไม่เป็นระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อย่างประเทศทางตะวันตกก็ตาม จนปัจจุบันเราได้ใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาแบบมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างแท้จริง (สุจิต บุญบงการ, 2531) แต่จากระยะ 60 ปี ของการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่ผ่านมา การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยเราต้องประสบความล้มเหลวและยังไม่มั่นคงตลอดมา จะเห็นได้ว่าการทำรัฐประหารอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง และนำไปสู่วงจรอุบาทว์ทางการเมืองในที่สุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, 2529)

ปรากฏการณ์ทางการเมืองดังกล่าวนี้ นักรัฐศาสตร์หลาย ๆ ท่านได้พยายามศึกษาเพื่อวิเคราะห์และอธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ หลายด้าน ที่ทำให้การเมืองการปกครองไทยไม่ราบรื่น ซึ่งก็พบว่าสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยที่เป็นอยู่มีลักษณะผสมของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพรีพินาศ และอีกประการหนึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญในระบบประชาธิปไตย ได้แก่ ปัญหาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญมากในระบบประชาธิปไตย เพราะเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ การที่ประชาชนไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งมากน้อยเท่าใดย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นประการหนึ่งว่า ระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนมีมากน้อยเพียงไร และที่ผ่านมารัฐบาลในทุกสมัยต่างก็พยายามทุกวิถีทางที่จะกระตุ้นและพัฒนาประชาชนให้มีการตื่นตัวทางการเมืองในทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533) อย่างไรก็ตามในการเลือกตั้งที่ผ่านมายังมีปัญหาอยู่เสมอ และปัญหาสำคัญมากที่สุดเกี่ยวกับการเลือกตั้งนี้คือ ปัญหาการที่ประชาชนไปใช้สิทธิในการออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งน้อย ปัญหาการซื้อคะแนนเสียง และปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละปัญหาดังกล่าวคือ

1. ปัญหาการที่ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งน้อย ถ้าเราพิจารณาจากข้อมูลร้อยละของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ตั้งแต่เริ่มมีการปกครองจนถึงการเลือกตั้งในครั้งล่าสุด เมื่อปีพุทธศักราช 2531 ปรากฏดังนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ตั้งแต่ปี 2500-2531

ลำดับที่	ปีที่เลือกตั้ง	ร้อยละของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง
10	2500	40.10
11	2512	49.10
12	2518	47.17
13	2519	45.63
14	2522	43.90
15	2526	50.76
16	2529	61.43
17	2531	63.56

(สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย, 2531)

จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเลือกตั้ง 8 ครั้งที่ผ่านมานี้มีเพียง 3 ครั้งเท่านั้นที่มีผู้มาใช้สิทธิในการออกเสียงเกินร้อยละ 50 และเมื่อพิจารณารายละเอียดของการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในปี 2531 แยกเป็นรายจังหวัดปรากฏว่ายังมีอีก 6 จังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งน้อยกว่าร้อยละ 50 เรียงจากน้อยที่สุดคือ สมุทรสงคราม กรุงเทพมหานคร นครนายก นนทบุรี สมุทรปราการ และนครศรีธรรมราช ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ครั้งหลังสุดตัวเลขผู้มาใช้สิทธิจะเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังมีอีกหลายจังหวัดที่มีผู้ออกเสียงเลือกตั้งน้อยอยู่ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2531)

ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาที่รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายทราบดี และเมื่อมีการเลือกตั้งครั้งใดต่างก็ได้มีการรณรงค์ทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ และมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แต่ผลที่ปรากฏออกมาก็ไม่เป็นที่น่าพอใจนัก ดังนั้น จึงได้มีผู้สนใจศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในการออกเสียงเลือกตั้ง และพบว่า เพศ อายุ การศึกษากินที่อยู่ และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมได้ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนไทย ประชาชนในเขตชนบทจะนิยมเลือกตั้งบุคคลมากกว่าเลือกพรรค ประชาชนที่มีระดับการศึกษา

และฐานะทางสังคมเศรษฐกิจสูงไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนหนึ่งยังขาดจิตสำนึกในทางการเมืองอยู่มาก (เชาว์ ไพรพิรุณโรจน์, 2530) ได้มีผู้พยายามอธิบายว่าเหตุใดคนไทยจึงไปออกเสียงเลือกตั้งน้อย และเหตุใดคนที่อยู่ในเขตความเจริญกลับไปออกเสียงเลือกตั้งน้อยกว่าคนในชนบท คำตอบส่วนใหญ่อยู่ที่เหตุผลที่ว่าคนในชนบทเป็นคนที่ระดมไปลงคะแนนเสียงได้ง่าย รวมทั้งการจ้างวานก็ทำได้ง่ายกว่า ดังนั้นคนในชนบทจำนวนไม่น้อยที่ไปลงคะแนนเสียง ไม่ใช่เพราะสนใจการเลือกตั้งหรือเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง แต่ไปลงคะแนนเพราะถูกเรียกร้อง ถูกระดม รวมทั้งถูกจ้างวานหรือไม่ก็เห็นว่าเป็นหน้าที่ (สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527)

ลักษณะอีกประการที่น่าสนใจเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกตั้งของคนไทย คือ คนไทยซึ่งไปลงคะแนนเสียง ยังไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกว่าเป็นหน้าที่มากกว่าไปเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมรัฐบาล คนไทยส่วนใหญ่ยังเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่หรือบทบาทเพียงเพื่อเป็นปากเสียงแทนตนเท่านั้น มิใช่การไปเลือกรัฐบาลการไปเลือกตั้ง จึงมิใช่เป็นเรื่องที่เกิดจากความรู้สึกของตัวเองมีอิทธิพล มีอำนาจหรือมีประสิทธิภาพในทางการเมือง (political efficiency) ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวรัฐบาลในนโยบายของรัฐบาล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532) ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะต้องช่วยกันหาวิธีการที่จะสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

2. ปัญหาการซื้อเสียงและการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นปัญหาใหญ่และปัญหาสำคัญที่สุดที่พูดถึงเป็นอย่างมากในการเลือกตั้งทุก ๆ ครั้ง แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะได้ออกกฎหมายมาเพื่อเป็นข้อบังคับในเรื่องนี้ ในทางปฏิบัติจริง ๆ ก็ไม่มีใครปฏิบัติได้นัก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

จากสภาพของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาการเมืองการปกครองโดยมุ่งที่จะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับประชาชน ตลอดจนเสริมสร้างให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตประจำวันตามแนวทางวิถีทางประชาธิปไตยอีกด้วย (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535)

สำหรับนโยบายระยะสั้น ได้แก่ มาตรการซื้อเสียงและการใช้อิทธิพลในการเลือกตั้ง
ทุกระดับ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเร่งรัดการให้ความรู้
ทางการเมืองแก่ประชาชน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำโครงการ
เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านขึ้น เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2534 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้
คือ

1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย มีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้งด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่เห็นแก่อำภิส
สินจ้าง หรือตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้ใด
3. เพื่อจัดการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับให้หมดไป
4. เพื่อนำหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ในการดำเนินการตามโครงการได้จัดให้มีชุดปฏิบัติการระดับตำบล หมู่บ้าน และ
ชุมชนในเขตเทศบาลขึ้นเพื่อรับผิดชอบแห่งละ 1 ชุดทั่วประเทศ รวม 6,863 ตำบล 63,343
หมู่บ้าน และในเขตเทศบาลเมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร 1,727 ชุมชน รวม 71,933
ชุดปฏิบัติการ ซึ่งในแต่ละชุดปฏิบัติการประกอบไปด้วย ทหารหรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร 1
คน ครู 1 คน ผสส.อสม. 1คน และผู้นำท้องถิ่นที่นายอำเภอแต่งตั้ง 1 คน (กระทรวง
มหาดไทย, 2534)

นอกจากนโยบายของรัฐบาล และการดำเนินงานของกรมการปกครอง กระทรวง
มหาดไทย ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วในส่วนของแผนระยะ 5 ปี (2535-2539) ของกระทรวง
มหาดไทย ยังได้กำหนดเป้าหมายในการเผยแพร่ประชาธิปไตยแก่ประชาชนไว้ดังนี้

1. เผยแพร่และปลูกฝังอุดมการณ์ทัศนคติ และแนวปฏิบัติของการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยสู่กลุ่มประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้านครบทุกแห่ง
2. ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง และกฎหมายพรรคการเมือง เพื่อป้องกัน
การซื้อคะแนนเสียงเลือกตั้งให้น้อยลง และส่งเสริมการขยายกิจกรรมของพรรคการเมืองลง
สู่ประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้าน
3. ทัศนศึกษาภาพและประสิทธิภาพของสภาตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้านให้มี

ขีดความสามารถในการปกครองการวางแผนพัฒนาตำบล ที่มีรายได้ตั้งแต่ 150,000 บาทขึ้นไป (กระทรวงมหาดไทย, 2534)

สำหรับการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้สภาตำบลทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานในขั้นปฏิบัติ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูประถมศึกษาที่ต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และเนื่องจากครูประถมศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน (สะอาด ฟองอินทร์, 2527) และมีความใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรงอีกทั้งทราบเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ โดยแท้จริง สิ่งเหล่านี้จะเป็นหัวใจสำคัญในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการดำรงชีวิตประจำวันตามแนวทางประชาธิปไตย

ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องดำเนินการในทุกวิถีทางที่จะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึก ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น และพัฒนาการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษา 4 ด้านคือ 1) ศึกษาความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน 2) ศึกษาการนำความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา 3) ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และ 4) ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคล และการจัดอบรมผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบการเผยแพร่ประชาธิปไตย เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการเผยแพร่ประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของครูประถมศึกษา ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคใต้

2. เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้

3. เพื่อศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้

4. เพื่อศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน ภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้และบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ภาคใต้นี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะในจังหวัดที่สุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดตรัง ตัวอย่างประชากรจังหวัดละ 75 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน โดยจะทำการศึกษาความรู้และบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านในด้านเนื้อหาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ศึกษาการนำความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านเนื้อหาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและด้านวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

3. ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน

4. ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านในการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน การให้ความรู้และข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย

5. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 50 คน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 50 คน ผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทหารหรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้นำตามธรรมชาติที่ทางอำเภอแต่งตั้งอีกจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ในการวิจัยนี้ ได้ทำการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ โดยครูผู้ตอบได้ทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถภายในเวลาที่กำหนดให้ ดังนั้น การทดสอบต่างเวลาและสถานที่กันจึงไม่มีผลต่อคะแนนที่ได้
2. คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ถือเป็นคำตอบที่ตรงตามสภาพที่เป็นจริงและเชื่อถือได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือ วารสาร เอกสาร บทความงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น แล้วนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับละ 5 ท่านพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือฉบับชั่วคราว
3. นำเครื่องมือฉบับชั่วคราวทั้ง 4 ฉบับไปทดลองใช้ (try out) กับครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร อย่างละ 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ต่อไป

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบไปทดสอบครูประถมศึกษา และนำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับไปสัมภาษณ์ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรอย่างละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย เพื่อหาระดับความรู้และบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาครได้

คำจำกัดความ

การเผยแพร่ประชาธิปไตย หมายถึง การบอก การชี้แจง การให้คำปรึกษา และการแนะนำความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ตามโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน

ความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย หมายถึง ความรู้และความเข้าใจใน ด้านเนื้อหาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ ระบบการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย วิถีชีวิตประชาธิปไตย และวิธีการเผยแพร่ประชาธิปไตย

เนื้อหาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับระบบการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ความหมายและหลักการประชาธิปไตย การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิทธิเสรีภาพของประชาชนและหลักมนุษยสัมพันธ์ในการเผยแพร่ ประชาธิปไตย และเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพในสิทธิของตนเอง และผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การใช้เหตุผลในการตัดสินใจและยอมรับเสียง ข้างมาก การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน และการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งโดยใช้เหตุผลในการประนีประนอม

วิธีการเผยแพร่ประชาธิปไตย หมายถึง การดำเนินการเผยแพร่ประชาธิปไตย ตามขั้นตอนในการเผยแพร่ประชาธิปไตย ได้แก่ ขึ้นเตรียมการ ขึ้นดำเนินการ และขึ้น ประเมินผลการเผยแพร่ประชาธิปไตย

การนำความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ประชาธิปไตยไปใช้ หมายถึง การนำ ความรู้และความเข้าใจของครูประถมศึกษาในด้านเนื้อหาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย วิถีชีวิตประชาธิปไตย และในด้านวิธี

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา

บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตย หมายถึง การกระทำ และการมีส่วนร่วมของครูประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตย ให้แก่นักเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการ ส่งเสริมประชาธิปไตย การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการใช้กระบวนการกลุ่ม และการใช้ วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในห้องเรียน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิด การรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย โดยการให้คำแนะนำ ปกป้อง ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมในรูปคณะกรรมการต่าง ๆ

การเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงการให้ เกียรติและยกย่องผู้อื่น ความตั้งใจในการทำงาน ความเป็นคนมีเหตุผล การเสียสละเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม ความมีระเบียบวินัย และความยุติธรรมต่อเพื่อนครูและนักเรียน

บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตย หมายถึง การกระทำและ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน การให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย แก่ประชาชนในระดับหมู่บ้าน

การสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน หมายถึง การพบปะ พูดคุย การให้คำปรึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับประชาชน

การให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การให้ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำจดหมายข่าว การชี้แจงตามหอกระจายข่าว การจัดนิทรรศการ การจัดทำ โปสเตอร์ การจัดอบรม การประชุมชี้แจง การชักชวนให้ประชาชนเผยแพร่ในลักษณะพูดปาก ต่อปาก

การส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่ประชาชน หมายถึง การให้ประชาชนมีโอกาส รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตัดสินใจร่วมกันโดยใช้เสียงข้างมาก เคารพในสิทธิเสรีภาพ ของตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่

ของสังคม และใช้วิธีการประเมินประนีประนอมในการแก้ปัญหา

โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน หมายถึง โครงการที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำขึ้นและได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้แก่ประชาชน

ครูประถมศึกษา หมายถึง ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคใต้

ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีครูประถมศึกษาเผยแพร่ประชาธิปไตยในหมู่บ้าน ภาคใต้

ภาคใต้ หมายถึง พื้นที่ครอบคลุม 14 จังหวัด สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นตัวแทนของภาคใต้ได้ 2 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดตรัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพัฒนาประชาธิปไตย และฝึกอบรมผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตย สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูประถมศึกษาในการพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของครูประถมศึกษาในด้าน การพัฒนาประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย